

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 8C/52/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8614205367
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Tarcala
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2015:8614205367.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Svidník samosudcom JUDr. Matúšom Tarcalom v právnej veci navrhovateľky Z. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K.. hrdinov XXX/XX, K., t.č. D. 105, právne zastúpenej A.. Jánom Škrabom, advokátom so sídlom Sov hrdinov 200, Svidník proti odporkyni PaedDr. B. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom K.. hrdinov XXX/XX, K., právne zastúpenej Mgr. Lenkou Mackalovou, advokátkou so sídlom Žižkova 6, Košice, pracovisko Centrálna 2/38, Svidník, o určenie výživného na plnoleté dieťa takto

rozhodol:

I. Odporkyňa Alena H., rod. F., nar. XX.X.XXXX, je povinná prispievať na výživu navrhovateľky Z. H., nar. X.X.XXXX, sumou 60,- Eur mesačne splatnou vždy do 10. dňa v mesiaci vopred na účet navrhovateľky počnúc dňom 3.10.2014.

II. V prevyšujúcej časti návrh navrhovateľky z a m i e t a.

III. Dlžné výživné za obdobie od 3.10.2014 do 9.3.2015 vo výške 318,- Eur je odporkyňa povinná splácať v splátkach po 20,- Eur mesačne popri bežnom výživnom s tým, že s omeškaním čo i len jednej splátky sa stáva splatným celý dlh.

IV. Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Navrhovateľka návrhom podaným na Okresnom súde Svidník dňa 03.10.2014 žiadala, aby súd uložil odporkyni (jej matke) povinnosť prispievať na jej výživu sumou 120,- Eur mesačne splatnou vždy do 10. dňa v mesiaci vopred počnúc od podania návrhu.

Návrh odôvodnila tým, že rozsudkom Okresného súdu Svidník sp. zn. 5P/17/2013 zo dňa 02.10.2013 bolo manželstvo jej rodičov rozvedené. Už pred samotným rozvodom sa ona odsťahovala k svojim starým rodičom do Hrabovčička. Od toho času jej matka neprispieva na výživu a celá starostlivosť je poskytovaná jej otcom a starými rodičmi. V školskom roku 2014/2015 bola prijatá na riadne denné štúdium na Žilinskú univerzitu v Žiline, Fakulta riadenia a informatiky. V tejto súvislosti podstatne vzrástli jej potreby. Ide o sumu 70,- Eur na stravnom, 66,- Eur na ubytovanie, cca 50,- Eur na cestovné, 65,- Eur na osobné, hygienické potreby, 30,- Eur na školné a asi 90,- Eur na voľný čas. Uviedla, že príjem odporkyne (matky) je asi 650,- Eur mesačne.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k návrhu uviedla, že dcére už počas jej štúdia na prvej vysokej škole (september 2013 až január 2014) pravidelne poukazovala 50,- Eur mesačne. Takáto suma bola a aj je najvyššia možná, akú si mohla dovoliť. Uvedenú sumu jej prestala poukazovať po tom, čo sa prostredníctvom súdu dozvedela, že dcéra už neštuduje. V súčasnosti má odporkyňa povinnosť vyplatiť bývalému manželovi v rámci vyporiadania BSM sumu 12.500,- Eur a prevzala dlhy vo výške 2.500,-

Eur, t.j. spolu 15.000,- Eur, na čo si musela vziať úver, ktorý spláca. Dcéra sa zo spoločnej domácnosti odsťahovala dňa 28.04.2013 a od tej doby ju absolútne ignoruje, pretože má za to, že dôvodom rozvodu nie je otec ale ona ako matka. Podľa jej názoru si dcéra vybrala namiesto pokojného vývinu s ňou a svojim bratom bývanie v hekticite ale blahobyte, ktorý jej zabezpečuje jej otec a starí rodičia. Podľa názoru odporkyne je správanie navrhovateľky voči nej v rozpore s dobrými mravmi, a preto výživné podľa § 75 ods. 2 zákona o rodine nie je možné priznať. Taktiež s poukazom na nález Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 30.09.2014 sp. zn. II. ÚS 2121/14 žiadala prehodnotiť racionálnosť prípravy navrhovateľky na budúce povolanie. Poukázala na to, že navrhovateľka študuje už na druhej vysokej škole a žiadala zistiť dôvody skončenia štúdia na predchádzajúcej vysokej škole. Odporkyňa následne predložila súdu dohodu o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov a špecifikovala svoje príjmy a výdavky. V špecifikácii výdavkov uviedla, že na chod domácnosti má výdavky ročne: 38,- Eur komunálny odpad; 15,- Eur daň z nehnuteľnosti; 199,- Eur životné poistenie a 76,- Eur poistenie majetku a mesačne: 226,- Eur splátky úverov; 50,- Eur PHM; 100,- Eur strava; 19,- Eur obedy v škole; 225,- Eur inkaso; 42,- Eur telefón/internet. Taktiež má výdavky na maloletého XXX,- ročne: 15,- G. školné; 101,- Eur úrazové poistenie; 40,- Eur knihy; 150,- Eur lyžiarsky výcvik a mesačne: 19,- Eur obedy; 10,- Eur kredit do mobilu; 30,- Eur oblečenie; 90,- Eur strava a 10,- Eur školské potreby.

Navrhovateľka vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedla, že má zvýšené výdavky v súvislosti so svojim štúdiom, študuje Manažment. Opravila špecifikáciu svojich výdavkov v písomnom návrhu tak, že suma 30,- Eur nie je školné ale, sú to výdavky na skriptá, ktoré má raz za semester. Býva v Martine so svojim priateľom v jednoizbovom byte, za ktorý platia spoločne nájomné vo výške 250,- Eur. Brigádnicky si privyrábala len v lete, popri škole to nestíha. Otec jej prispieva mesačne podľa potreby sumou cca 250-300,- Eur. Vo vzťahu k matke uviedla, že od rozvodu manželstva sa s ňou nestretla, nekomunikuje s ňou, neodpovedá na jej telefonáty, SMS správy, facebook a svoj vzťah s ňou označila za nijaký.

Odporkyňa vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedla, že nemá z čoho výživné platiť. Taktiež uviedla, že sa pokúša s navrhovateľkou kontaktovať, avšak tá neodpovedá na jej telefonáty, SMS správy, facebook. Ešte aj darčeky na Vianoce jej posielala cez svojho syna. Pri charakteristike jej vzťahu s dcérou (navrhovateľkou) uviedla, že tento vzťah nie je bohužiaľ žiaden. Vo vzťahu k svojim záväzkom uviedla, že spláca 2 úvery a to v OTP banke vo výške 2.500,- Eur a úver poskytnutý cez Ministerstvo školstva vo výške 20.000,- Eur. Spláca nimi vyporiadanie BSM a mesačnú splátku oboch úverov má v sume 226,- Eur.

Súd vykonal vo veci dokazovanie výsluchom navrhovateľky a odporkyne a oboznámením s obsahom spisu a prečítaním v ňom pripojených listinných dôkazov - a to návrhom na začatie konania, potvrdením o návšteve školy, vyjadrením odporkyne ku konaniu, vyjadrením navrhovateľky čl. 13, potvrdením Katolíckej univerzity v Ružomberku, vyjadrením k výzve súdu čl. 20-26, potvrdením o príjme čl. 27, kompletným prehľadom výdavkov domácnosti čl. 28, potvrdením o návšteve školy, fotokópiou indexu, výpismi z účtu navrhovateľky a zistil tento skutkový stav:

Navrhovateľka podala návrh na určenie výživného proti odporkyne (svojej matke) dňa 03.10.2014 z dôvodu, že študuje na vysokej škole. Z potvrdenia o návšteve školy zo dňa 03.07.2014 (ako aj zo dňa 27.02.2015) súd zistil, že navrhovateľka navštevuje v akademickom roku 2014/2015 1. ročník denného bakalárskeho štúdia Žilinskej univerzity v Žiline, Fakultu riadenia a informatiky. Z vyjadrenia navrhovateľky zo dňa 05.11.2014 vyplýva, že v školskom roku 2013/2014 navštevovala Filozofickú fakultu Katolíckej univerzity v Ružomberku, pričom štúdium skončila z dôvodu, že nespĺnila podmienky pokračovania v štúdiu nespravením skúšky z jedného študijného predmetu v zimnom semestri.

Z Dohody o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov zo dňa 09.10.2014 súd zistil, že odporkyňa sa v rámci vyporiadania BSM zaviazala vyplatiť bývalému manželovi (otcovi navrhovateľky) na úplné vyrovnanie sumu 12.500,- Eur a do výlučného vlastníctva nadobudla okrem aktív (byť a huteľné veci) aj pasíva spočívajúce v hypotekárnom úvere, ktorého zostatok bol k 30.09.2013 vo výške 2.151,97 Eur a dlžné úhrady spojené s užívaním ich spoločnej nehnuteľnosti, ktorých výška bola ku právoplatnosti zániku manželstva vo výške 366,99 Eur.

Z potvrdenia o príjme navrhovateľky vystaveného jej zamestnávateľom (Základnou školou, ul Karpatská 803/11, Svidník) súd zistil, že čistý príjem navrhovateľky bol v období 09/14 až 02/15 v priemere 597,95 Eur/mesačne.

Z výpisov z účtov navrhovateľky súd zistil, že zostatky na účte mala v období 09/14 až 01/15 v rozmedzí od -13,60 Eur do 27,42 Eur. Kreditné položky pripisované na účet v tomto období sú suma 61,60 Eur v 09/14, ktorú navrhovateľka identifikovala ako dávka v hmotnej núdzi vyplatená do nástupu do školy a suma 76,50 Eur v 09/14, ktorú navrhovateľka identifikovala ako odmenu za letnú brigádu. Okrem toho je na účet každomesačne pripisovaná suma 23,52 Eur ako rodinné prídavky.

Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 75 ods. 2 zákona o rodine výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Podľa § 77 ods. 1 zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 82 ods. 1 O.s.p. konanie je začaté dňom, keď došiel súdu návrh na jeho začatie alebo keď bolo vydané uznesenie, podľa ktorého sa konanie začína bez návrhu.

Pre posúdenie zániku vyživovacej povinnosti je rozhodný okamih nadobudnutia schopnosti dieťaťa samé sa živiť. Závery súdnej praxe spájajú vznik schopnosti samostatne sa živiť aj so vznikom nároku na príslušné dávky systému sociálneho poistenia v prípade ukončenia prípravy na povolanie a neuplatnenia sa na trhu práce. V tomto prípade ide skôr o potencionálne nadobudnutie schopnosti samostatne sa živiť. Dosiahnutím plnoletosti (ani inou časovou hranicou) vyživovacia povinnosť rodičov k deťom nezaniká.

Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že navrhovateľka študuje formou denného štúdia na vysokej škole. Toto štúdium súd hodnotí ako účelnú prípravu na budúce povolanie navrhovateľky a na možnosť lepšieho uplatnenia sa na trhu práce v budúcnosti. Z výpovede navrhovateľky súd zistil, že popri štúdiu nie je schopná si privyrábať, s čím sa je nutné stotožniť, nakoľko ide o dennú formu štúdia a zo strany odporkyne táto skutočnosť ani nebola namietaná. V tejto súvislosti je nutné uviesť, že ani prípadne drobné privyrobenie si popri štúdiu, ktoré by objektívne nebolo spôsobilé zabezpečiť navrhovateľke možnosť uspokojiť jej základné životné potreby (t.j. zabezpečiť jej spôsobilosť živiť sa sama), by samo o sebe nemohlo znamenať zánik vyživovacej povinnosti zo strany rodičov.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k návrhu namietala, že pre navrhovateľku je to už druhá vysoká škola, čo bolo taktiež v konaní preukázané. Taktiež bolo preukázané, že prvú vysokú školu navrhovateľka nedokončila z dôvodu, že nespĺnila podmienky pokračovania v štúdiu nespravením skúšky z jedného študijného predmetu v zimnom semestri. Súd však túto skutočnosť bez ďalšieho nemôže hodnotiť ako dôvod, pre ktorý by navrhovateľka nemohla študovať na ďalšej vysokej škole, resp. pre ktorú by mala zaniknúť vyživovacia povinnosť zo strany rodičov voči nej. Bolo preukázané, že na predošlej vysokej škole ukončila navrhovateľka štúdium hneď v prvom (zimnom) semestri a z predloženého indexu ako aj z potvrdenia o návšteve školy zo dňa 27.02.2015, t.j. po ukončení zimného semestra, je zrejmé, že na vysokej škole, ktorú navštevuje teraz, pokračuje v štúdiu. Nie je preto vylúčené (aj s ohľadom na dĺžku štúdia na predošlej vysokej škole), že zo strany navrhovateľky išlo v prvom prípade len o zlý výber vysokej školy a že vysokú školu, na ktorej študuje teraz, aj riadne dokončí. Jej štúdium je tak predčasné

hodnotiť ako účelové predlžovanie doby trvania vyživovacej povinnosti zo strany rodičov. Súd preto v tomto prípade skutočnosť, že navrhovateľka študuje na druhej vysokej škole (pričom predošlé štúdium nedokončila) nehodnotí ako dôvod, pre ktorý by mala zaniknúť vyživovacia povinnosť zo strany rodičov.

Odporkyňa taktiež žiadala nepriznať nárok navrhovateľky na výživné s poukazom na to, že priznanie výživného by bolo v rozpore s dobrými mravmi. Za rozpor s dobrými mravmi považovala skutočnosť, že navrhovateľka s ňou od rozvodu nekomunikuje a ignoruje jej pokusy o kontakt (či už telefonický, SMS-správami, facebookom...). Zákon o rodine a ani iný právny predpis nedefinuje pojem "dobré mravy". Pod dobrými mravmi je možné rozumieť "pravidlá správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku" (uznesenie Ústavného súdu SR z 24. 2. 2011, č. k. IV. ÚS 55/2011-19). Je tak na zhodnotení súdu, aby v konkrétnom prípade posúdil, priznanie výživného podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine je, alebo nie je v rozpore s dobrými mravmi.

Odporkyňa nepreukázala (a ani nekonštatovala), že by zo strany navrhovateľky k nej dochádzalo k nejakým aktívnym negatívnym prejavom (či už fyzickým alebo psychickým), napr. k nejakým útokom, provokáciám, schválnostiam, zneužívaním práv alebo postavenia, uplatňovaním si výslovne nedôvodných alebo dokonca šikanózných nárokov a podobne. Oboma stranami v konaní bolo zhodne konštatované, že vzťah medzi nimi nie je žiaden (ani negatívny a ani pozitívny). Aj keď na jednej strane súd chápe odporkyňu, že ako matka má záujem na tom, aby sa ich vzájomné vzťahy zlepšili a má záujem o informácie týkajúce sa navrhovateľky (ako jej dcéry), na druhej strane len samotné účastníčky konania vedia, čo skutočne je dôvodom zhoršenia ich vzájomného vzťahu a či je možné (a ak áno tak ako) tento vzťah zlepšiť. Navrhovateľku nie je možné prinútiť, aby odpisovala na SMS správy, facebook, odpovedala na telefonáty odporkyne, alebo aby sama iniciatívne kontaktovala odporkyňu, ak to sama nechce. Tento jej samotný postoj (ignorovanie odporkyne a pasivita vo vzťahu k nej) ale súd nehodnotí ako konanie, ktoré by bolo v rozpore s dobrými mravmi a ktoré by malo mať za následok to, že by voči svojej matke nemala mať nárok na výživné.

Vo vzťahu k výške výživného súd rozhodol, že výživné vo výške 60,- Eur mesačne zohľadňuje tak odôvodnené potreby navrhovateľky ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery odporkyne. Jediným príjmom odporkyne je jej mzda vo výške v priemere 597,95 Eur netto, z čoho spláca úvery v sume 226,- Eur mesačne a má aj ďalšie bežné výdavky v súvislosti s chodom domácnosti a výchovou maloletého syna, ktorý jej bol zverený do osobnej starostlivosti po rozvode manželstva. Navrhovateľka má výdavky v súvislosti s jej štúdiom na vysokej škole (ubytovanie, cestovanie, školské potreby, strava) a iné bežné výdavky na živobytie. Tie sú v súčasnosti hradené len jej otcom, ktorý jej mesačne prispieva podľa potreby sumou cca 250-300,- Eur mesačne a poberá aj rodinné prídavky vo výške 23,52 Eur mesačne. Vzhľadom na povinné výdavky odporkyne, ktoré musí každomesačne vynaložiť, nebolo možné určiť vyššie výživné ako 60,- Eur mesačne. Je pravdou, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov (citované ust. § 62 ods. 5 Zákona o rodine), avšak od odporkyne nie je možné žiadať, aby na úkor vyššieho výživného zanedbala splátky úverov, pretože by sa tým mohla dostať do veľmi nepriaznivej situácie (mohlo by byť ohrozené napr. aj jej bývanie) a to aj spolu so svojim maloletým synom. Na druhej strane ak odporkyňa konštatovala, že si nemôže dovoliť platiť výživné ani v takej výške, tak je nutné pripomenúť, že odporkyňa vo vyúčtovaní svojich mesačných výdavkov sama uviedla, že napr. len za telefón a internet platí mesačne 42,- Eur (+10,- Eur pre syna) a na pohonné hmoty minie okolo 50,- Eur. Podľa názoru súdu tak je v jej schopnostiach a možnostiach prispievať na výživu svojej dcéry sumou 60,- Eur mesačne.

V prevyšujúcej časti súd návrh navrhovateľky ako nedôvodný zamietol.

Súd zároveň rozhodol aj o dlžnom výživnom za obdobie od podania návrhu (03.10.2014) do dňa rozhodnutia (09.03.2015), t.j. za 158 dní. Pri určenom výživnom 60,- Eur mesačne je výživné na jeden deň (1:30) vo výške 2,- Eurá. Dlžné výživné vo výške 316,- Eur (2 x 158) je odporkyňa povinná zaplatiť navrhovateľke v súlade s § 160 ods. 1 O.s.p. v splátkach po 20,- Eur mesačne popri bežnom výživnom s tým, že s omeškaním čo i len jednej splátky sa stáva splatným celý dlh

O trovách konania súd rozhodol tak, že žiaden u účastníkov nemá právo na ich náhradu z dôvodu, že žiaden z účastníkov si právo na náhradu trov konania neuplatnil. Navyše obaja účastníci mali v konaní rovnaký úspech.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia jeho písomného vyhotovenia na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods.3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§205 ods.1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1

konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci

súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností

súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam

doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a)

rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona číslo 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení neskorších predpisov.

Miroslava Harakaľová